

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Аспірантура	Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Кафедра	МККП	Рік навчання	1
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Вид дисципліни	Нормативна, з циклу спеціальної підготовки
Спеціальності	В 1 «Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво» ОНП Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво	Семестр	1

СУЧАСНА ІСТОРІОГРАФІЯ ПРОБЛЕМ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА Семестр 1 (осінь 2025)

Викладач	Алфьорова Зоя Іванівна, доктор мистецтвознавства, професор
Е-mail	al055@ukr.net
Заняття	24 лекцій+6 прак.+ 3 контр.+ 2 залік =35 год.

Адреса Дистанційно

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є офф-лайн та он-лайн комунікація через електронні листи і тільки у робочі дні. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — СучістпробАВМ); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_завдання.Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — PowerPoint*. Окрім роздруків для занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на classroom дисципліни.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

- 1) Кузнецов И. Н., Савченко Е.А. Научное исследование. Мн., 1998.
- 2) Куліков В. Пошук історичної інформації в Інтернеті. Х., 2007.
- 3) Літнарович Р.М. Основи наукових досліджень. Дисертація на здобуття наукового ступеня. Навчальний посібник. МЕНУ, Рівне, 2010,- 60 с.
- 4) Шейко В. М., Кушнарченко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. – Х., 1998.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Дисципліна «Сучасна історіографія проблем АВМ» відіграє ключову роль у підготовці мистецтвознавців, оскільки вчить не лише збирати факти про аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво, а й осмислювати їх у науковій системі координат.

Мета дисципліни – сформувати знання та практичні навички осмислювати історіографію сучасних проблем АВМ та використовувати ці знання та навички для підготовки дисертаційного дослідження..

Завдання дисципліни:

- сформувати у дослідника культуру осмислення історії проблем АВМ, тобто можливості усвідомлено спиратись на ідеї, висновки досліджень поколінь попередніх дослідників.
- формулювати завдання по осмисленню та систематизації історіографії з проблем АВМ;
- пов'язувати мистецтвознавчий аналіз джерел з проблем АВМ з обраною темою наукового дослідження.

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ФОРМУЄ ДИСЦИПЛІНА:

- ЗК 1 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 2 Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
- ЗК 6 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СПЕЦІАЛЬНІ (ФАХОВІ) КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ФОРМУЄ ДИСЦИПЛІНА:

1. СК1. Застосовувати механізми аналізу та знання сучасного стану наукової літератури за обраною спеціальністю.
2. СК 2.Здатність орієнтуватися у сучасному теоретичному дискурсі аудіовізуального мистецтва; знатися на процесі його історичного розвитку.
3. СК 3.Здатність застосовувати знання з історії сучасного зарубіжного та вітчизняного мистецтва, орієнтуватися у практиках сучасного художнього процесу, його теоретичному дискурсі.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

ПР 1. Володіти методологією та методикою наукового пізнання сучасних проблем мистецтвознавства.

ПР 2. Співвідносити дослідницьке завдання з адекватним методом історіографічного аналізу.

ПР 3. Сформувати навички з систематизації джерельної бази з обраної теми наукового дослідження.

ПР 4. Уміти застосовувати загальнонаукові та спеціальні мистецтвознавчі методи добору джерел з обраної теми дослідження.

ПР 5. Уміти застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні сучасної історіографії проблем АВМ..

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни визначається необхідністю теоретичного осмислення та практичного втілення певних методологічних стратегій наукового дослідження.

Всього курс має 24 лекцій+6 прак.+ 3 контр.+ 2 залік =35 год.

Осінній семестр:

Тема 1. Історіографія з проблем виробництва аудіовізуальних творів.

Тема 2. Історіографія з проблем розповсюдження аудіовізуальних творів.

Тема 3. Історіографія проблем мистецької АВМ освіти.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних занять. На практичних заняттях здобувач закріплює лекційний матеріал та формує вміння та навички використовувати знання при формуванні історіографії наукового дослідження з проблем АВМ. Самостійна робота здобувача спрямована на закріплення знань та набутих вмінь. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз. Навчально-методичне забезпечення і консультування самостійної роботи здійснюється на основі нормативних документів ХДАДМ.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є залік. Для отримання оцінки з заліку достатньо пройти рубіжний етап контролю та поточні перевірки процесу самостійної роботи.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Пропускати заняття без поважних причин неприпустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Запізнення на заняття без поважної причини є небажаними.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні заліку тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

РОЗКЛАД КУРСУ

№	Дата	Теми	Тип Заняття	Кількість годин
1	Згідно розкладу	Тема 1. Історіографія з проблем виробництва аудіовізуальних творів	Лекції + практ.	10+2
2	Згідно розкладу	Тема 2. Історіографія з проблем розповсюдження аудіовізуальних творів.	Лекція + практ.	8+2
3	Згідно розкладу	Тема 3. Історіографія проблем мистецької АВМ освіти.	Лекція + практ.	6+2
6	Згідно розкладу	Модульна контрольна робота		3
7	Згідно розкладу	Залік		2
			Разом	24+6+3

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
Відмінно	90–100	A	A+ 98–100	Задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	Незадовільно	35–59	FX
Добре	82–89	B		Незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як аспірантам, так і викладачу. Вітається власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання позиції.

У разі відрядження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю з аспірантами.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0 – 20
2	Поточний контроль	0 – 20
3	Поточний контроль	0 – 20
6	Модуль	0 – 20
7	Підсумковий контроль	0 – 20
Всього балів		100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали			Критерії оцінювання
	0–17	0–20	
A+	10-17	20	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Розширив роботу до рівня тез до конференції. Подача акуратна, без помилок
A	15-17	20	Здобува в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Подача акуратна, без помилок
A-	11-17	20	Здобува в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок
B	12–17	20	Здобува в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок
C	8–11	11-17	Здобува в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з форматуванням

D	4–7	7-17	Здобува не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматуванням
E	1–3	1–9	Здобува в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність магістра та публікацію статті за темою дослідження, виконані в межах дисципліни (5). Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Розширений список літератури наведено у методичних матеріалах. Також на заняттях викладач може порекомендувати додаткові джерела інформації.

Основна:

- Білуха М. Т. Основи наукових досліджень. К.: Вища шк., 1997.
- Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Суми, 2016.
- Горбатенко І. Ю, Івайша Г. О. Основи наукових досліджень: підручник. Херсон, 2001.
- Грищенко І. М., Григоренко О. М., Борисейко В. А. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. К., 2001.
- Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. Ніжин, 2017.
- Кузнецов І. Н., Савченко Е.А. Научное исследование. Мн., 1998.
- Куліков В. Пошук історичної інформації в Інтернеті. Х., 2007.
- Літнарів Р.М. Основи наукових досліджень. Дисертація на здобуття наукового ступеня. Навчальний посібник. МЕНУ, Рівне, 2010,- 60 с.
- Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. – Х., 1998.

Додаткова:

- Алфьорова З.І. Межі видимого. Становлення візуального мистецтва : монографія / З. І. Алфьорова ; М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури. — Х. : ХДАК, 2008. — 267 с.
- Білозерська, І. (2018). Фотографія як мистецтво: українська перспектива. Харків: Фоліо, 240 с.
- Брюховецька, Л (2010). Кінематограф незалежної України. Київ: АртЕк, 320 с.
- Госейко, Л. (2005). Історія українського кіно. Київ: Кіно-Коло, 2005. 432 с.
- Грищенко, І. (2014). Медіа та телебачення в Україні: історичний та культурний контекст. Львів: Видавництво "Каменярь", 340 с.
- Зубавіна І.Б. (2007) Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті / Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України. К.: ФЕНІКС, 2007.296 с.
- Зубавіна, І. (2007). Кіно ХХ століття: основні тенденції розвитку. Київ: Мистецтво, 380 с.
- Іванов, Д. (2012). Світове кіно: Жанри, стилі, тенденції. Одеса: Фенікс, 290 с.
- Івасюк, А. (2012). Фотографія в Україні: жанри та напрямки. Одеса: Фенікс, 290 с.
- Карачевська, О. (2016). Мистецтво фотографії в Україні: від зародження до сьогодення. Львів: Видавництво "Каменярь", 310 с.
- Ковтун, О. (2011). Телебачення в Україні: історія, проблеми, перспективи. – Харків: Фоліо, 290 с.
- Корнієнко І. (1964). Кіно і роки. Від німого до панорамного.К.,1964.
- Косенко, О. (2008). Українське радіо: віхи історії. Харків: Прапор. 320 с.

14. Лозинський, О. (2020). Кіно після цифрової революції: нові реалії. Київ: Темпора, 280 с.
15. Миславский В.Н. (2018). Історія українського кіно 1896—1930: факти і документи. Т. 1. Харків: «Дім Реклами». 680 с. : 506 іл.
16. Миславский В.Н.(2006). Кінословник. Терміни. Визначення. Жаргонізми. Харків: ХЧМГУ. Миславский В.Н.(2010) Альфред Федецький поет фотографії. Харків: Фактор, 216 с. : 182 іл.
17. Миславский В.Н.(2015). Олександр Довженко: Маловідомі сторінки. Харків: «Дім Реклами».
18. Михайлин, М. (2013). Медіакультура в Україні. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 290 с.
19. Москаленко, Юлія (2015). Мистецтво кіно: Глобалізація та національні особливості. Львів: Видавництво "Каменярь", 312 с.
20. Науменко, А. (2015). Технології та естетика цифрового мистецтва. Львів: Видавництво "Світ", 250 с.
21. Павленко, О. (2015). Телебачення і суспільство в Україні: соціальні та культурні трансформації. Київ: Видавництво "Київський університет", 310 с.
22. Рубашевська, О. (2012). Українська документалістика 1990–2010 років. Київ: Національна академія мистецтв України, 280 с.
23. Складенко, Г. (2011). Історія радіомовлення в Україні: становлення та розвиток. – Київ: Видавництво "Київський університет", 280 с.
24. Скуратівський В.Л. (1997). Екранні мистецтва в соціокультурних процесах ХХ століття. Генеза. Структура. Функція. У 2-х чч./ В.Л. Скуратівський В.Л. К.
25. Смирнова, Н. (2010). Кіномистецтво світу: Історія та сучасність. Київ: Видавництво "Наукова думка", 456 с.
26. Смоляр, А. (2003). Історія української фотографії. – Київ: Видавництво "Мистецтво", 360 с.
27. Смоляр, А. (2005). Історія українського телебачення: становлення і розвиток. – Київ: Видавництво "Наукова думка", 320 с.
28. Ткаченко, М. (2014). Радіо та суспільство: історичний контекст. – Львів: Видавництво "Світ", 250 с.
29. Ткаченко, М.(2018). Українське телебачення: від радянського до сучасного. – Київ: Видавництво "Темпора", 280 с.
30. Тримбач, С. (2004). Українське кіно: Тексти і контексти. Київ: Либідь, 368 с.
31. Трофименко, О. (2018). Кіно як мистецтво: від класики до постмодерну. Харків: Фоліо, 340 с.
32. Шимон О.О. (1964). Сторінки з історії кіно на Україні. К.
33. Meigh-Andrews, C. (2013). A History of Video Art: Розвиток Form and Function. Bloomsbury.
34. Nowell-Smith, G. (1997). The Oxford History of World Cinema. Oxford University Press.
35. Zielinski, S. (2002). Audiovisions: Cinema and Television as Entr'actes in History. Amsterdam University Press
36. Paul, C. (2020). Digital Art. Thames & Hudson.
37. Youngblood, Gene (1970). Expanded Cinema. E. P. Dutton.
38. Rodowick, D. N. (2009). The Virtual Life of Film. Harvard University Press.
39. Williams, Raymond (1974). Television: Technology and Cultural Form. Routledge.

